

להצלחת עם
ישראל ולזכות
משפחת סעדיה
ה"ר

שבעה נאורות

מפטירין "הדבר אשר"

פרשת בא

גיליון מס 60

נקודה בפרשה

מפי מרן הגרני"ש אלישיב זצ"ל

בדרכי החינוך והאמת

"והגדרת לבבך ביום ההוא" (י"ג ז')

מנהג השתרש בקרב התלמודי תורה הישנים בירושלים עיר הקודש, שבימי ראשי חודשים אין מקיימים לימודים במשך שעות אחר הצהריים. אחד ממנהלי תלמודי התורה שבירושלים, שכאב את ביטול התורה החוזר על עצמו מידי ראש חודש, פנה אל מעונו של רבינו, כשהוא מעלה את היוזמה לבטל את המנהג הנהוג מימים ימימה בתלמודי התורה, ולקיים לימודים בראשי חודשים אף בשעות אחר הצהריים.

רבינו כרה אוזנו לדבריו ולאחר מכן השיב במתינות: "אמנם יש צדק בדברים, אולם הבה ואשאל אותך שאלה פשוטה, וכי בדור שלפנינו לא ידעו שיש בכך ביטול תורה? האם הנך סבור שביטול התורה מכאיב לך יותר משהכאיב לכל גדולי הדורות הקודמים?! אם גדולי הדורות הקודמים ראו לנכון לקיים מנהג זה, הרי שאל לנו לשנות ממנהגם." אגב גררא הוסיף רבינו ופסק: "דע לך, כי כל המשנה מן המסורת אפילו לחומרה, אינו נוחל הצלחה במעשיו, וזאת משום שאין לנו אלא מה שהורו לנו רבותינו!"

מידת האמת ניכרה בכל אורחותיו של רבינו, שעל פי טבעו הזך, תבע מעצמו שכל מעשה יעשה בשלמות מתוך הבנה וכוונה ובידור ההלכה. בראש השנה החמיר רבינו על עצמו, ומלבד התקיעות הנוספות שנתקעו בבית הכנסת, נהג להוסיף ולשמוע בביתו תקיעות נוספות על פי מנהגי עדות ישראל השונות. עם זאת הקפיד מרן, שלא לשמוע את התקיעות הללו בציבור בבית הכנסת, אלא אך ורק ביחידות בביתו לאחר התפילה. זאת על מנת להודיע לכל שתקיעות אלו אינן מעיקר הדין אלא חומרא בעלמא. ככלל נקט רבינו, שאדם בעל דרגה ראוי לו לתור אחר חומרות, אך המון העם אין להם לרוץ אחר חומרות שונות ויהדורים מיותרים, אלא להקפיד כראוי על קיום עיקר ההלכה כלשונה. כאשר היו באים לפניו בשאלה אלו קבלות ראוי לנער או לנערה לקבל עליהם לרגל הגעתם לעול מצוות, היה פוסק בפשטות: 'מה שמובא בשולחן ערוך זה מספיק, אין צורך לחפש דברים נוספים...! בבית מדרשו של מרן התפלל אברך, חתן צעיר, שנהג לעקוב אחר הנהגותיו ולאמצן לעצמו. רבינו שם ליבו לדבר, ובאחד הימים, בעת שאביו של האברך הצעיר הזדמן למחיצתו, פנה אליו מרן בהאי לישנא: "אנא אמור לבנך, שכל הנהגותי הן הנהגות אישיות שלי ואין ללמוד ממני. אין לנו צורך לחקות אחרים, יש לנו את ספר ה'משנה ברורה' שעל פיו עלינו לנהוג!"

כחיוזק לדברים יש בנותן טעם להביא את דברי רבינו, שביאר בפירושו למסכת אבות את דברי המשנה בפ"ג מ"ג: "נדרים סייג לפרישות." וביאור הדברים הוא, שאכן גדולי ישראל ראוי להם לקבל על עצמם קבלות שונות, ועליהם נאמרה משנה זו, אך אדם מן השורה אין לו לקבל על עצמו קבלות מעבר למצוות הרגילות, ולוואי ולא יעבור על הכתוב מפורש בתורה. כדי להבהיר את העניין, יש להביא משל נודע על המגיד מדובנא ע"ה: מעשה בשני רעים סכלים ועניים, האחד מנקה אשפתות והשני גנב השולח ידו בכל אשר אינו שלו. שני הרעים בגרו ונישאו והקימו בתים וגידלו בנים ובנות. ברבות הימים השיא מנקה האשפתות את בנותיו כל אחת בזמנה, ועמד בכל ההוצאות הדרושות, בעוד בנות הגנב יושבות בבית אביהן עד שהלבין ראשן, בלא שהיה בידו די ממון להשיאן. הגנב המדוכדך פנה אל רעהו ושאל, כיצד עלה בידו להשיא את בנותיו ומנן השיג את סכומי הכסף העצומים הנדרשים לכך? בכל עת שנולדה לי בת", גילה מנקה האשפתות, "עשיתי לעצמי תיבה קטנה וסגורה, ומידי שבוע השלכתי פרוטה לתוכה. וכך במשך שנים הצטרפה פרוטה לפרוטה עד שהצטבר בידי סכום נאה, ששימש בבוא היום להוצאות נישואי הבת". "ואתה שמע לעצתי ועשה כמותי!", סיים מנקה האשפתות את דבריו.

ההמשך בעמוד הבא...

ו' שבת תשפ"ג
הדלקת נרות
16:50
צאת השבת
17:42
צאת השבת
ר"ת 18:16

לעילוי נשמת
מורים מורטזה
בן שרה, זינט
בת מרים

יום פטירת הצדיק
רבי יצחק
בהרה"ק ר' אהרן
אריה

יום פטירת הצדיק
רבי יהודה אריה
לייב בהרה"ק ר'
אברהם מרדכי

יום פטירת הצדיק
רבי משה יהודה
לייב ב"ר
יעקב מסאסוב.

ברם הגנב, ששמע את דברי חברו, צחק צחוק גדול ואמר: "לך יאה עצה זו, כיוון שכספך שמור ומסוגר בתיבה ואינך מסוגל לפתחה בטרם זמנה ולרוקן את תוכנה. אבל אני, המורגל בפתחת תיבות וקופות, מה תועיל לי שמירה זו?! הלא ביום בו אזדקק לממון, אפרוץ את התיבה ואטול את כל אשר בה, וכשאבוא להשיא את בתי לא תהיה בה ולו פרוטה אחת...!" וכן הדבר לענייננו: לצדיק נאמר: "קדש עצמך במותר לך", ויכול הוא לאצור בתיבתו אוצרות וקבלות לאין ספור, אולם אדם הפשוט, שגם במצוות המפורשות מתקשה לעמוד, אין לו להזדקק לקבלות נוספות מעבר למצוות התורה. מעשה באיש חינוך, שערך מבחן לילדי התלמוד תורה על פרק שלם בגמרא. במהלך המבחן סיפר הבוחן לילדים הנבחנים, כי פרק 'איזהו מקומן' הינו הפרק היחיד בתלמוד, שאין בו מחלוקת כלל. לאחר שציין את הדבר, הבטיח הבוחן לשלם עשרים דולר לילד שימצא פרק נוסף, שאין בו מחלוקת כלל. האיש נתן את הבטחתו כשהוא מסתמך על דברי אחד האחרונים, שכותב כי אין עוד פרק בש"ס שלא מופיעה בו מחלוקת מלבד הפרק האמור. אולם לאחר זמן מה מצא אחד מהילדים פרק נוסף, שאין בו כל מחלוקת, ומיד פנה לבוחן ורבע את הסכום המובטח. איש החינוך העלה את הדברים לפני מרן, ושאל האם מאחר שנשען על דבריו של אחד האחרונים, הרי שהבטחה היא כאסמכתא בעלמא, או שאף על פי כן מאחר שהבטיח לשלם הרי שהבטחה בעינה עומדת? מרן לא נכנס לנידון האמור, והשיב בקצרה: "זה יהיה מאוד לא חינוכי אם לא תיתן את הסכום שהבטחת לשלם...!"

מילתא דבדיחותא

משפט שרק טכנאי בישראל אומר: אמרתי עוד 5 דקות אני מגיע, מה אתה מתקשר כול רבע שעה?

כשדלת אחת נסגרת, דלת אחרת נפתחת. זו פעם אחרונה שאני קונה ארון מאיקאה

אישה נכנסת בבהלה לחנות, ודרשה בקול רם את מבוקשה: "תן לי בבקשה מלכודת עכברים, אבל תעשה את זה מהר, אני צריכה לתפוס את הרכבת" - "אני מצטער", אומר המוכר, "אין לי מלכודת כזו גדולה".....

גם אם תקראו אריזה של טבק יהיה כתוב עליה בסוף, המוצר עשוי להכיל בוטנים ושיברי אגוזים

קמצן מתעורר בלילה ורואה גנב, הוא אומר לו: "מה אתה מחפש פה?" הגנב משיב: "בעיקר דברים יקרים כמו יהלומים, זהב וכסף!?! הקמצן חושב שניה ואומר: "טוב, אם יהיה משהו תעיר אותי!"

החורף מתחיל חזק עם סופגנייה וקרמבו, אבל דועך לאוזן אמן וסוגר במצה.

לחצויות או לעילוי נשמת
ניתן לפנות למייל
saadiagaonahadash@gmail.com